

Numeri 16

1. Vzpouora Kórácha a spol. (verše 1-7)

Z biblického textu se nedovídáme, kdy a kde k této revoltě došlo. Kórach byl zřejmě hlavním vůdcem vzpoury. Ostatní vůdčí osobnosti k sobě přibral (a asi mu nedalo moc práce je přesvědčit). Jmenovitě tu čteme o Rúbenovcích Dátanovi a Abíramovi, synech Eliábových. A rovněž o Ónovi, synu Peletovu. O Ónovi však vyprávění dále mlčí. Buď nebyl v celé záležitosti tak významnou osobností, nebo si to možná dokonce rozmyslel a od vzbouřenců se oddělil. Přidalo se také 250 předních mužů z Izraele. Byli to náčelníci, zastupovali lid při slavnostech, navíc byli v lidu věhlasní a vážení. Doslova jsou zde nazváni ANŠÉJ ŠÉM, tedy „mužové jména“ (v. 2). Toto označení může připomínat děti synů božských a dcer lidských, o nichž čteme v Gn 6,4. Tam jsou synové božští nazváni prakticky stejně: ANŠÉJ HAŠŠÉM, „mužové pověstní“ (ČEP). Tímto způsobem může být naznačeno určité negativní hodnocení těch 250 mužů a jejich počínání. U lidí měli nepochybně dobré jméno a jistou autoritu. Ale co u Boha?

Shromáždili se proti Mojžíšovi a Áronovi. Jejich základní výtka vůči Mojžíšovi a Áronovi zněla: „*Příliš mnoho si osobujete.*“ (v. 3 ČEP; H. RAV LÁCHEM, význam: „Máte mnoho.“) V podstatě Mojžíšovi a Áronovi vyčítají, že se svévolně povyšují nad ostatní lid, že si přivlastňují větší důležitost a autoritu, než jim přísluší. Na podporu tohoto obvinění používá Kórach tvrzení, které je vlastně překroucenou pravdou: Celý Izrael je svatý a uprostřed něho je Hospodin. Na tomto tvrzení bylo hodně pravdy. Vždyť bylo opravdu povoláním celého lidu Izraele, aby byl svatý, tedy oddělený pro Boha jako jeho zvláštní vlastnictví (srov. Ex 19,6; Lv 11,44-45; 19,2). Za vůdce lidu však Bůh určil Mojžíše (Ex 3-4) a za kněze určil Árona a jeho syny (Lv 8-9). Kórach a jeho stoupení chtěli překroucenou pravdu použít k tomu, aby odstranili Mojžíše a Árona z vůdčí a kněžské pozice. Tímto způsobem lidé často zacházejí s Bibli. Její slova si vykládají tak, aby se hodila k podepření jejich názorů a záměrů (srov. 2P 3,15-16). Vybírají si z Písma jen některé části a ty ostatní ignorují. Slova o svatosti celého lidu byla tedy svým způsobem pravdivá. V ústech Kórácha a jeho přívrženců byla ale pouhou zástěrkou jejich skutečných záměrů. Chtěli Mojžíše a Árona zbavit jejich funkcí (vůdcovské a kněžské) a sami měli patrně v úmyslu nastoupit na jejich místo. I v církvi platí, že jsme všichni svatí a všichni jsme voláni k tomu, abychom byli svatí (Ř 1,7; 8,27; 16,2; 2K 1,1; Ef 1,1; 1P 1,15-16; 2,9). Všichni máme Ducha svatého (1K 12,13; Ef 4,4-6). Ne všichni ale máme stejné obdarování a stejné konkrétní povolání (srov. Ř 12,4-8). Tuto skutečnost máme brát vážně. Zřejmě proto nás Pavel nabádá: „*Nesmýšlejte výš, než je komu určeno, ale smýšlejte o sobě střízlivě, podle toho, jakou míru víry udělil každému Bůh.*“ (Ř 12,3 ČEP)

Mojžíš padl na tvář (srov. Nu 14,5). Jistě to byl výraz jeho velké pokory před Bohem. Zároveň v tom můžeme vidět projev zděšení nad novou vzpourou proti Bohu a nevyslovenou úpěnlivou prosbu o smilování. Nazítří jim prý Bůh ukáže, kdo je svatý, kdo k němu smí přistupovat jako kněz. Měli si vzít kadidelnice (měly zřejmě podobu jakýchsi lopatek či pánviček), dát na ně kadidlo a oheň a předstoupit s tím před Boha. Sám Bůh měl ukázat, koho si vybere. Kadidelnice jim mohly připomenout smutný případ Áronových synů Nádaba a Abíhůa. Ty Bůh usmrtil, protože ve svých kadidelnicích přinesli před Boha cizí oheň (viz Lv 10,1-3). Bylo v tom tedy i určité varování. Lhůta do zítřejšího dne jim dávala dost času, aby si vše rozmysleli a činili pokání. Ón, syn Peletův, této příležitosti možná využil (v. 1). Nakonec jim Mojžíš říká stejnou větu, jakou dříve oni řekli jemu: „*Příliš mnoho si osobujete, ...*“ (verš 7 ČEP) To vzbouřenci ze sebe dělali víc, než čím byli. Byl to jejich problém.

2. Napomenutí Kórácha a Lévijovců, kteří se k němu přidali (verše 8-11)

Mojžíš napomíná Kórácha a Lévijovce, kteří se k němu přidali, za jejich nespokojenost se službou, kterou jim Bůh přidělil. Patřili k rodu Kehatovu, který měl na starosti vnitřní zařízení a náčiní svatyně (viz Nu 3,27-32 a 4,1-20). Ke svatým věcem, o které měli pečovat, patřila i truhla smlouvy. Měli na starosti nejsvětější předměty (Nu 4,4). Jejich práce nebyla nějak méně důležitá, než služba Árona a jeho synů. Kórach a spol. však nebyli s Božím uspořádáním spokojeni. Chtěli i kněžství.

Mojžíš je upozorňuje, že se nepostavili proti Áronovi jako člověku. „*Co je Áron, ...?*“ (verš 11 ČEP) Oni se vzepřeli proti Hospodinu, který Árona ustanovil za velekněze. To bylo samozřejmě velmi závažné a nebezpečné. Podstatným tématem tohoto příběhu je: Koho a k čemu Hospodin pověřil? Bůh své děti obdarovává a pověřuje ke konkrétním službám. Bažit po něčem jiném, než je mi dáno, bývá projevem nedůvěry a vzpoury vůči Bohu. „*... smýšlejte o sobě střízlivě, podle toho, jakou míru víry udělil každému Bůh.*“ (Ř 12, 3b ČEP)

3. Zpupnost Dátana a Abírama (verše 12-15)

Mojžíš chtěl osobně mluvit s Dátanem a Abíramem. Tito muži ovšem odmítli přijít, a učinili tak velmi drzým a arogantním způsobem. O Egyptě mluvili jako o zemi oplývající mlékem a medem. Zkrátka jako o ráji. To je Mojžíšovi málo, že je vyvedl z pohodlí, z ráje? To chce Mojžíš ze sebe ještě dělat nad nimi pána? Dávají Mojžíšovi za vinu, že ještě nejsou v zemi zaslíbené. Zmínka o vyloupnutí očí může mít obrazný význam: klamat, svádět, klamat lid falešnými sliby.

Vzkaz od Dátana a Abírama Mojžíše velice rozzlobil. Svůj hněv vylévá před Hospodinem. Je přirozené, že když se setkáme s arogancí, nazlobí nás to. Důležité však je umět vylít svůj hněv před Bohem. Nevylévat ho na lidi.

Mojžíš vyslovuje nad Dátanem a Abíramem jakousi kletbu. Bůh se nemá obracet k jejich obětním darům. Vlastně Dátana a Abírama odděluje od společenství s Bohem. Mojžíš ovšem svojí „kletbou“ jejich oddělení od Boha nezpůsobil. Oni sami se oddělili od Boha už dávno předtím. Oddělili se tím, že se postavili proti Mojžíšovi a tím pádem i proti Bohu. Mojžíš svými slovy jen vyjádřil to, co bylo už dávno skutečností. Jejich nařčení Mojžíše bylo naprosto nespravedlivé. Mojžíš se nikdy neobohatit na úkor žádného z nich. A nikomu z nich neprovedl nic zlého.

4. U stanu setkávání (verše 16-22)

Dátan a Abíram nepřišli. Mojžíš tedy nadále mluví s hlavním organizátorem revolty Kórachem. Mluví ke Kórachovi a jeho skupině. „*Ty a celá tvoje skupina*“ (verš 16a ČEP) Nebyla to skupina Hospodinova. Byla to skupina Kórachova. Když v církvi čas od času povstane nějaká skupina, vždy je důležitou otázkou, či ta skupina je. Patří Kristu nebo nějakému ctižádostivému člověku? (srov. Ga 4,17) Nazítří se tedy Kórach a jeho přívrženci měli dostavit ke stanu setkávání i s kadidelnicemi. Kadidelnici měli mít i Áron a Mojžíš (v. 18). Hospodin chtěl ukázat, kdo je jeho vyvoleným služebníkem. V paměti však měla patrně vyvstat zlověstná vzpomínka na smrt Nádaba a Abíhúva (Lv 10,1-3).

Kórach se varovat nedal, takže ke shromáždění na druhý den skutečně došlo. Proti Mojžíšovi a Áronovi shromáždil Kórach celou pospolitost. U stanu setkávání se zjevila sláva Hospodinova. Snad v podobě ohně (srov. Ex 24,15-17). Bůh byl přítomen a dal to všem jasně

najevo.

Pán Bůh chtěl s celým shromážděním rázně skoncovat. Mojžíš a Áron se však za lid přimlouvali. Přece kvůli jednomu provinilci nezabije Bůh všechny. Tím jedním byl zřejmě míněn Kórach, který byl vůdcem vzpoury.

5. Boží soud (verše 23-35)

Na Hospodinův pokyn měli Mojžíš s Áronem vybídnout lid, aby odstoupil od okolí stanů Kóřacha, Dátana a Abírama. Nyní se mělo ukázat, zda Mojžíše vyslal Hospodin, nebo jestli je Mojžíš samozvancem. Důkazem mělo být, že se stane něco mimořádného, že vzbuřenci zaživa sestoupí do podsvětí. Slova „něco mimořádného“ (v. 30 ČEP) jsou překladem hebrejského slova B^oRÍÁ, které je příbuzné se slovesem BÁRÁ (stvořit). Pokud Bůh stvoří takovou mimořádnou událost, bude jasné, že Mojžíše poslal Hospodin a že Kóřach a ostatní stáli proti Bohu.

K něčemu mimořádnému skutečně došlo. Vůdci spiknutí se i se svými rodinami propadli do země. Navíc od Hospodina vyšlehl oheň a pozřel oněch 250 mužů s kadidelnicemi. Dopadli podobně jako Nádab a Abihů (Lv 11,1-3).

Je zde povzbuzení pro všechny, kdo Bohu slouží, ať už ve vedení nebo jinde. O naši službu nás nikdo cizí nemůže připravit. Bůh se nás zastane. Také zde vidíme, že Bůh určuje, co kdo bude konat. Činí tak prostřednictvím Ducha svatého (srov. 1K 12,11). Důležité je přijmout určené místo a určený úkol a neohlížet se po něčem, co nám není určeno. Jan Křtitel řekl: „*Člověk si nic nemůže přisvojit, není-li mu to dáno z nebe.*“ (J 3,27 ČEP)

Otázky k zamyšlení a rozhovoru:

Jak se můžeme ubránit překrucování pravd Bible?

Co nám může pomoci k tomu, abychom druhým nezáviděli jejich schopnosti a jejich postavení ve sboru?